

ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ
ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације _____
Шифра УДК¹ (бројчано) 378.147::811.111'276.6(043.3)
371.332::811.111'276.6(043.3)

Web адреса на којој се налази извештај Комисије о урађеној докторској дисертацији:
www.filum.kg.ac.rs

**ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Молим да у складу са чл. 30 Закона о високом образовању и чл. 48 Статута Универзитета
дате сагласност на извештај комисије о урађеној докторској дисертацији:

Назив дисертације: **РАЗВОЈ КОМУНИКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА У НАСТАВИ
ПОСЛОВНОГ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ**

Научна област УДК (текст): Англистика (методика наставе енглеског језика)

Ментор: др Надежда Стојковић, ванредни професор Електронског факултета Универзитета
у Нишу, уже научне области: *Друштвене науке и хуманистика*.

Комисија:

- 1) др Владан Павловић, ванредни професор, Филозофски факултет Универзитета у
Нишу, уже научна област *Англистичка лингвистика*, председник;
- 2) др Драгана Спасић, редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у
Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, уже научна област
Англистичка лингвистика, члан;
- 3) др Наташа Бакић-Мирић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са
привременим седиштем у Косовској Митровици, уже научна област *Англофона
књижевност*, члан.

Главни допринос дисертације (текст до 100 речи): Докторска дисертација Иване Нешић
представља допринос области примењене лингвистике, а посебно методици наставе
енглеског језика за посебне намене. Поред бројних истраживања која се баве употребом
комуникативног приступа у настави енглеског језика и за опште и за посебне намене,
допринос дисертације огледа се у испитивању утицаја ставова студената пословног
енглеског језика о комуникативном приступу, као и утицају самопроцене способности
студената, мотивације, анксиозности и стратегија учења страног језика на њихове

¹ УДК - Универзална децимална класификација (налази се у библиотеци сваког факултета)

комуникативне компетенције. Ово истраживање нуди аутентичне резултате добијене мешовитом методом истраживања и закључке уз помоћу којих се настава и курсеви пословног енглеског језика у високом образовању могу у будућности унапредити.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: Ивана Нешић

Назив завршеног факултета: Филозофски факултет Универзитета у Нишу

Одсек, група, смер: Енглески језик и књижевност

Година дипломирања: 2007.

Назив докторског студијског програма: *Наука о језику*

Научно подручје: *Филолошке науке*

Година одбране:

Факултет и место: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу

Број публикованих радова: 9

1. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (прихваћен за штампу). Insights from students' language learning diaries, У N. Stojkovic (Ed.), *Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context*, Chapter 11, Vernon Press. **M14**
2. Данчетовић, Н., **Нешић, И.** (2017). Акустичка анализа продукције енглеских монофтонга на терцијарном нивоу. *Наслеђе*, Vol. 14 (36): 261-283, UDK: 811.111'342.2:811.163'41, ISSN: 1820-1768. **M51**
3. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (2017). Insights from students' language learning diaries. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, vol. 5 (3): 529-544, UDK: (657.33:371.311):659.28 ISSN: 2334-9212. **M53**
4. **Нешић, И.**, Хамидовић, К. (2016). Испитивање ставова студената о раду у групи приликом учења енглеског језика, *Теме, Часопис за друштвене науке*, Vol. 40 (1): 281-299, UDK: 371.311.4:811.111, ISSN: 0353-7919. **M24**
5. Хамидовић, К. **Нешић, И.** (2016). Улога речника у настави превођења на универзитетском нивоу, *Зборник радова Језик, књижевност, значење*, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу, 687-700, UDK: 811.111'25:378, 81'33:81'374, ISBN 978-86-7379-409-9. **M14**
6. **Нешић, И.**, Хамидовић, К. (2015). Teaching English grammar: efficiency of inductive and deductive approaches – students' perceptions, *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, Vol. XLV (3): 189-205, UDK: 378.147::811.111'36(497.11), ISSN: 0354-3293. **M51**
7. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (2014). Преводни еквиваленти идиома у двојезичним српско-енглеским речницима, *Радови: часопис за хуманистичке и друштвене науке*, Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци, (20): 139-153, UDK: 811.163.41'373.72(038), ISSN 1512-505. (некатегорисан рад)
8. **Ђокић, И.**, Крстић, Б. (2013). Present Perfect in English and its Equivalents in Serbian, *Folia linguistica et litteraria: Часопис за науку о језику и књижевности*, Институт за језик и

књижевност, Филозофски факултет, Никшић, Универзитет Црне Горе. (8): 99-113, UDK: 811.163.4'367.625:811.11'367.626, ISBN 1800-8542.(некатегорисан рад)

9. Боранијашевић, М., **Ђокић, И.** (2011). The influence of learning English on general education, *Academic Journal "Management and Education"*. vol. 7 (4): 158-164, ISSN 13126121. **M52**

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: Висока пословна школа струковних студија - Блаце

Радно место: наставник енглеског језика

**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ
ЧЛ. 30 ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. 48 СТАТУТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо:

- Извештај комисије о оцени урађене докторске дисертације;
- Одлуку Наставно-научног већа ФИЛУМ-а о прихватању извештаја комисије о урађеној докторској дисертацији

Крагујевац
(место и датум)

29. 6. 2018. год.

ДЕКАН _____ ФАКУЛТЕТ

[Handwritten Signature]

**ФИЛОЛОШКО УМЕТНИЧКИ
ФАКУЛТЕТ - КРАГУЈЕВАЦ**

ПРИМЉЕНО: 29. 6. 2018			
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Вредности
01	2162		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

На седници одржаној 16.05.2018. године (одлука број 01-1616), имајући у виду предлог Наставног-научног већа Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (одлука број 01-1348 од 26.04.2018. године), Веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу именовало нас је у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације *Развој комуникативних компетенција у настави пословног енглеског језика у високом образовању* Иване Нешић. Задовољство нам је да Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Опис докторске дисертације

Докторска дисертација *Развој комуникативних компетенција у настави пословног енглеског језика у високом образовању* кандидаткиње Иване Нешић састоји се од 324 странице текста (стандардни формат, величина слова 12, проред 1,5). Текст дисертације састоји се из девет поглавља, садржаја, резимеа и кључних речи на српском и енглеском језику, 14 прилога и литературе, по следећем редоследу: Наслов, Идентификациона страница докторске дисертације (стр. i), Садржај (стр. ii-vi), Резиме и Кључне речи на српском и енглеском језику (стр. vii-x), 1. Увод (стр. 1-12), 2. Комуникативна компетенција (стр. 13-53), 3. Комуникативни приступ у настави страних језика (стр. 54-72), 4. Енглески језик за посебне намене (Енглески језик струке) (стр. 73-96), 5. Психолошко-друштвени и педагошки фактори у учењу страног језика (стр. 97-117), 6. Методологија (стр. 118-151), 7. Резултати и анализа података (стр. 152-223), 8. Дискусија (стр. 224-235), 9. Закључна разматрања (стр. 236-248), Литература (стр. 249-271), Прилози (стр. 272-324).

У **Уводном поглављу** кандидаткиња укратко описује значај теме којом се бави, а затим дефинише предмет и циљеве истраживања, као и хипотезе од којих истраживање полази. Поред тога, у овом поглављу приказана су досадашња истраживања и тенденције у овој области. На крају поглавља, описан је преглед поглавља дисертације. Предмет дисертације је испитивање утицаја ставова студената о комуникативном приступу у настави пословног енглеског језика, као и других психолошко-друштвених и педагошких фактора (самопроцена способности ученика, мотивација, анксиозност и стратегије у учењу

енглеског језика) на њихове комуникативне компетенције. Истраживање има два циља. Први се односи на анализу тренутних и циљних потреба студената пословног енглеског језика која може пружити решења у смислу избора наставних активности и планирања курса. Други циљ истраживања је да установи постојање везе између ставова које студенти имају према комуникативном приступу у настави енглеског језика и њихових комуникативних компетенција. Основна хипотеза од које истраживање полази је да *студенти који преферирају употребу комуникативног приступа у настави пословног енглеског језика имају развијеније комуникативне компетенције*, а додатне хипотезе истраживања су следеће: 1. мотивација за учење енглеског језика утиче позитивно на комуникативне компетенције студената, 2. повећања анксиозност негативно утиче на комуникативне компетенције студената, и 3. употреба стратегија учења енглеског језика утиче позитивно на комуникативне компетенције студената.

Теоријски део истраживања чине друго, треће, четврто и пето поглавље дисертације. У **другом поглављу**, кандидаткиња најпре дефинише кључне појмове, почевши од општег појма комуникације да би увела појам језичке компетенције (позивајући се на Ноама Чомског, 1957), и коначно појам комуникативне компетенције (позивајући се на Дел Хајзма, 1972). Поред тога, кандидаткиња описује појам комуникативне компетенције из ентографске перспективе (Савил-Тројк, 2003), а потом се осврће на различите моделе комуникативне компетенције који су настали на основу тог појма. Модели комуникативне компетенције представљени су тако што су описане компоненте унутар различитих модела. Прво је приказан модел Сандре Савињон (1972, 2002) који је фокусиран на комуникативну компетенцију у смислу учења страног језика, а компоненте које су описане су: граматичка компетенција, дискурсна компетенција, социокултуролошка компетенција и стратегијска компетенција. Други описани модел представља интегративни модел комуникативне компетенције који су представили Канал и Свејн (1980, 1983) и четири компоненте унутар њиховог модела: граматичка компетенција, социolingвистичка компетенција, стратегијска компетенција и дискурсна компетенција. Следећи описани модел комуникативне компетенције је модел комуникативне језичке способности Лајла Бахмана (1990) који је настао као резултат његових истраживања која су се бавила тестирањем језичких способности ученика. Тако овај модел садржи три компоненте: језичку компетенцију, стратегијску компетенцију и психофизиолошке механизме од којих су све детаљно описане. Четврти описани модел комуникативне компетенције је модел Селси-Мерсије, Дернеи и Тарела (1995) и каснији проширени модел (Селси-Мерсија, 2007), који је осмишљен тако да служи као основа за креирање силабуса у настави страних језика. Први модел комуникативне компетенције садржи следеће компоненте: дискурсну компетенцију, лингвистичку компетенцију, акциону компетенцију, социокултуролошку компетенцију и стратегијску компетенцију, а проширени модел се разликује у томе што садржи формулаичку компетенцију. На крају је приказан модел комуникативне компетенције из Заједничког европског референтног оквира за језике

(2001), који садржи три основне компоненте: језичку компетенцију, социolingвистичку компетенцију и прагматичку компетенцију, које су детаљно описане. Након приказа различитих модела комуникативне компетенције, кандидаткиња је представила сличности и разлике између различитих модела како би објаснила и оправдала избор компоненти комуникативне компетенције које ће испитивати у истраживању, те наводи да су то: 1) језичка компетенција онако како је Бахман (1990) дефинисао, која садржи: граматичку компетенцију, лексичку компетенцију, семантичку компетенцију и фонолошку компетенцију, 2) социolingвистичка компетенција (Канал и Свејн, 1980; Канал, 1983; Бахман, 1990; Савет Европе, 2001), 3) дискурсна компетенција (Канал, 1983; Бахман, 1990; Селси-Мерсија *et al.*, 1995), 4) функционална компетенција/илокуторна компетенција (Бахман, 1990) и 5) стратегијска компетенција (Савињон, 2002; Канал и Свејн, 1980, Канал, 1983; Бахман, 1990; Селси-Мерсија *et al.*, 1995). Након што је представила и образложила које од компоненти комуникативне компетенције ће користити у истраживању, кандидаткиња је описала и критички евалуирала ранија истраживања базирана на различитим моделима комуникативне компетенције, а затим је размотрила питање процене комуникативних компетенција студената.

Треће поглавље посвећено је опису развоја наставних метода у учењу страних језика како би се боље разумео настанак и развој комуникативног приступа у настави страног језика будући да он представља једну од кључних тема којом се ова дисертација бави. Описан је класични метод (граматичко-преводни метод), затим директни метод, који је допринео развоју оралног приступа у настави страних језика (ситуациона настава језика/аудиolingвални метод) и најзад комуникативни приступ, односно комуникативна настава језика. Посебна пажња посвећена је главним обележјима комуникативног приступа, и дат је осврт на радове различитих аутора у овој области (Брин и Кандлин, 1980; Ричардс и Роцерс, 1986; Браун, 2000; Браун и Литлвуд, 1981; Ларсен-Фримен, 2000; Савињон, 2003; 2007; Ричардс, 2006 и други). Коначно, посебан одељак посвећен је учењу језика заснованом на задатку, као једном виду комуникативног приступа, с обзиром на то да су студенти обухваћени истраживањем подучавани и оцењивани на основу задатака. Будући да један од основних циљева учења страног језика треба да буде способност комуницирања на том језику, значај примене овог вида комуникативног приступа у настави огледа се у обављању задатака које наставници бирају тако да они испуне потребе ученика.

У **четвртном поглављу**, кандидаткиња уводи појам енглеског језика за посебне намене, односно енглеског језика струке, као једну од кључних тема којом се ово истраживање бави. Наиме, студенти обухваћени истраживањем учили су енглески језик за посебне намене, односно пословни енглески језик. Након увода у појам енглеског језика за посебне намене, ауторка описује шест фаза у развоју енглеског језика за посебне намене, односно приступе у енглеском језику за посебне намене: анализа регистра, анализа дискурса, анализа потреба, развијање вештина и стратегија, приступ усмерен на процес

учења и анализа жанра. Поред тога, објашњена је дистинкција између енглеског језика за опште намене и енглеског језика за посебне намене. Након тога, кандидаткиња представља различите класификације енглеског језика за посебне намене, а затим посебну пажњу посвећује пословном енглеском језику. У овом одељку је поново детаљније описана фаза у развоју енглеског језика за посебне намене, и то анализа потреба, јер се она сматра кључном и полазном тачком сваког курса енглеског језика за посебне намене.

Пето поглавље се такође бави теоријским делом истраживања, односно психолошко-друштвеним и педагошким факторима који утичу на учење страног језика. Наиме, додатне хипотезе истраживања односе се на утицај ових фактора на нивое комуникативних компетенција студената који уче пословни енглески језик. Прво су описани ставови студената о учењу страног језика и самопроцена језичких способности ученика, а затим и утицај мотивисаности ученика за учење страног језика на исходе учења. Посебна пажња посвећена је подели мотивације на интегративну и инструменталну мотивацију. Кораци које ученици предузимају како би побољшали учење представљају стратегије учења које су описане као још један од фактора који утичу на комуникативне способности ученика. Стратегије у учењу страног језика детаљно су описане, као и класификација стратегија: меморијске, когнитивне, компензационе, метакогнитивне, афективне и друштвене стратегије. Ова класификација стратегија представља класификацију Оксфордове (1989; 1990) и коришћена је у истраживању. Језичка анксиозност или брига коју ученици осећају приликом учења страног језика разматрана је у последњем одељку овог поглавља. Три категорије језичке анксиозности које су описане су: страх од комуникације, анксиозност приликом тестирања и страх од негативног оцењивања.

У **шестом поглављу** је описана методологија примењена у истраживању обухваћеном овом дисертацијом. Кандидаткиња је најпре представила варијабле у истраживању, и то: комуникативну компетенцију, мотивацију, анксиозност, ставове студената о комуникативним и некомуникативним активностима које се користе у наставном процесу, стратегије у учењу енглеског језика и начине на које су мерене. Након тога, детаљно су описане мешовите методе истраживања, с посебним акцентом на тријангулацију, која представља комбиновање квалитативних и квантитативних података, што је у овом истраживању и обављено. Подробно су описани упитник, интервју, дневник и тестирање/процена, као технике и инструменти коришћени у овом истраживању. У засебним одељцима, кандидаткиња је описала валидност и поузданост методологије, као и етичка питања која истраживач мора да узме у обзир приликом спровођења оваквог истраживања. Посебно су описани квантитативни и квалитативни узорак, где укупан узорак истраживања чини 43 студената друге и треће године на Високој пословној школи струковних студија у Блацу. У опису квантитативног узорака, кандидаткиња наводи упитнике уз помоћу којих је дошла до резултата, а који се налазе у прилозима дисертације и структуру узорака према полу, старости, години студија испитаника, затим дужини учења енглеског језика, као и податке о учењу енглеског језика на различитим нивоима

образовања. Када је квалитативни узорак у питању, невероватносни узорак је изабран који уједно представља подузорак квантитативног истраживања. Наиме, 39 студената учествовало је у писању дневника о учењу страног језика, док је 21 студент испитан техником интервјуисања, а њихови репрезентативни одговори су коришћени у сврхе истраживања. Детаљно је описан ток истраживања, као и проблеми и ограничења у истраживању. Као једну од потешкоћа које су се јавиле у току истраживања, кандидаткиња наводи неподударност студената обухваћених истраживањем на почетку и на крају семестра у току ког је истраживање спроведено, па је тако дошло до осипања узорка, будући да је на почетку истраживања учествовало 116 студената да би се тај број смањио на 43 студента који су били вољни да учествују у истраживању до краја. Друга и трећа потешкоћа такође се тичу броја студената који су писали дневнике и који су пристали да буду интервјуисани.

Седмо поглавље носи наслов *Резултати и анализа података* и у њему су приказани и описани добијени резултати. Најпре су уз помоћ 18 табела описани квантитативни подаци који су добијени анализом потреба студената, односно испитивањем тренутне и циљне ситуације када је учење енглеског језика у питању. Затим су подаци добијени из дневника приказани кроз 7 доминантних тема које су се издвојиле. Након што је кандидаткиња идентификовала теме које су се издвојиле као најдоминантније, извршила је анализу садржаја и у табелама је приказала фреквенцију поменутих тема у дневницима студената. Поред табеларних приказа у којима су представљене фреквенције и проценти, за сваку од идентификованих тема приказани су илустративни одломци из дневника студената. Приказом резултата на овај начин, кандидаткиња је оправдала раније најављено интегрисање квалитативних и квантитативних података. На сличан начин приказани су резултати добијени техником интервјуисања, с тим што су квантитативни резултати из интервјуа изостали. Наиме, идентификовано је 6 најзначајнијих тема које су се издвојиле у интервјуима обављених са студентима, које су описане илустративним примерима. Након интегрисања квалитативних и квантитативних података добијених анализом потреба, следе одељци у којима је понуђен статистички приказ резултата и њихова анализа. Представљени су резултати процене комуникативних компетенција студената, као главне зависне варијабле у истраживању, као и поузданост коришћеног инструмента. Ради добијања поузданијих и објективних резултата, комуникативне компетенције студената мерила су два оцењивача, а такође су приказани резултати мерења сагласности оцењивача. Корелације између појединих субскала са укупном скалом комуникативне компетенције су представљене табеларно за оба оцењивача и показују високу сагласност оцењивача. Дистрибуција скорова на скали комуникативне компетенције приказана је уз помоћ графикона на којем је видљива прилично равномерна дистрибуција која нам омогућава да разликујемо студенте са високим, средњим и ниским резултатима на скали комуникативне компетенције. У следећем одељку приказани су резултати у вези са ставовима студената према активностима у наставном процесу, који нам говоре да испитаници преферирају

комуникативне активности у настави енглеског језика, али и да преферирају некомуникативне активности (дедуктивни приступ) када је учење граматике у питању. Приказане су корелације комуникативних компетенција студената са њиховим ставовима о наставним активностима. Такође су приказани добијени резултати на субскалама мотивације и анксиозности, као и корелације скале комуникативне компетенције и ових субскала. Када су у питању стратегије у учењу енглеског језика, резултати су такође приказани табеларно, прво као израженост резултата на субскалама стратегија учења страног језика, а затим и корелација скале комуникативне компетенције са различитим субскалама стратегија. На крају су приказани предиктори резултата на скали комуникативних компетенција уз помоћ линеарне регресије. У овом одељку је представљен најбољи предикторски модел који је сачињен на основу три варијабле: учење енглеског језика на свим нивоима образовања, ученикова самопроцена способности читања и разумевања и употреба метакогнитивних стратегија. Моделом се објашњава четрдесет одсто разлика у скоровима на скали комуникативних компетенција.

У осмом поглављу, кандидаткиња дискутује претходно приказане и анализирани резултате. У првом одељку овог поглавља, кандидаткиња дискутује о резултатима добијених анализом потреба. Наиме, извршена је интеграција квалитативних и квантитативних података добијених анализом тренутне и циљне ситуације. Анализом потреба студената уочено је да је студентима потребна разноврсност када су наставне методе у питању, односно да подучавање не треба спроводити само једном наставном методом, већ приступати комбинованим или еклектичким методама. Поред тога, у овом поглављу су на адекватан начин продискутовани резултати у односу на постављене хипотезе у истраживању, тако да се остали одељци баве дискусијом резултата о повезаности ставова студената о наставним активностима и њихових комуникативних компетенција, затим утицајем мотивације и анксиозности, као и стратегија које студенти користе у учењу енглеског језика на њихове комуникативне компетенције. Иако се може рећи да резултати до којих је кандидаткиња дошла када су у питању постављене хипотезе нису повољни за студенте, на крају је представљен најбољи модел предиктора комуникативних компетенција студената добијен регресионом анализом, који је на релевантан начин продискутован. Након узимања у обзир корелација свих могућих варијабли са комуникативном компетенцијом, као главни предиктори комуникативних компетенција јавили су се: дужина учења страног језика, самопроцена способности читања и разумевања, као и употреба метакогнитивних стратегија у учењу енглеског језика. Логичан закључак у вези дужине трајања учења страног језика јесте да ће они студенти који дуже уче страни језик развити и боље комуникативне способности на том страном језику. Оно што је јако важно је да је дужина учења страног језика предуслов за заокруживање знања из области општег енглеског језика, што ствара основу за даљу надградњу енглеског језика за посебне намене јер се развијање комуникативних способности у енглеском језику струке може одвијати само онда када су језичке вештине

везане за општи енглески језик савладане, за шта је потребно време. Други предиктор комуникативне компетенције уско је повезан са првим. Наиме, да би се успешно комуницирало на енглеском језику, првенствено је неопходно разумевање прочитаног. Дуже учење енглеског језика ће омогућити савладавање непознатих речи, па ће се самим тим и прочитани материјал на енглеском боље разумети, а то даље води успешнијем испуњавању задатака. Успех у испуњавању задатака је одраз комуникативних компетенција ученика. Коначно, предиктор комуникативних компетенција студената је употреба метакогнитивних стратегија које се односе на способности ученика да буду свесни сопственог процеса учења и да сагледају стратегије којима се служе када уче енглески језик, што ће довести до већег успеха. Још један значајан резултат истраживања је да они студенти који предузимају свесне кораке у учењу енглеског језика показују боље резултате у када су њихове комуникативне способности у питању.

У деветом поглављу, које уједно представља последње поглавље дисертације, кандидаткиња је сумирала главне резултате до којих је дошла у истраживању. Поред закључака који су изведени на основу постављених хипотеза истраживања, кандидаткиња такође износи и оне закључке које је извела на основу добијених квалитативних резултата, а који употпуњују целокупну слику о значају употребе комуникативног приступа у настави пословног енглеског језика. Поред тога, описане су препоруке за сваки од закључака. Такође, у овом поглављу понуђене су сугестије за будућа истраживања, као и педагошке импликације истраживања.

Списак литературе садржи 302 библиографских података које су директно цитиране.

Након списка литературе, приказано је 14 прилога међу којима се налазе: упитници (општи упитник, упитник о ставовима студената о наставним активностима и настави граматике енглеског језика, упитник о мотивацији и анксиозности), скала процене комуникативне компетенције, питања за интервју, водич за писање дневника, пример презентације и пословног разговора, узорак дневника учења енглеског језика, узорак интервјуа са испитаником, захтев за одобрење истраживања, одобрење за истраживање, пристанак испитаника да учествује у истраживању и табеларни приказ корелација свих варијабли посматраних са резултатима на скали комуникативне компетенције.

На крају рада налазе се потребни обрасци: 1, 2 и 3.

II Опис испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Докторска дисертације Иване Нешић *Развој комуникативних компетенција у настави пословног енглеског језика у високом образовању* је у складу са пријављеном темом. Циљ истраживања је у потпуности остварен, а истраживачка питања су јасно постављена и на њих су пружени одговори. Јасно постављене хипотезе су детаљно

анализиране. Кандидаткиња је уз помоћ добро изабране методологије одговорила на истраживачка питања и хипотезе, и тиме испунила циљ истраживања.

На основу теоријског дела, у којем су детаљно и свеобухватно описани појмови комуникативне компетенције, комуникативног приступа, енглеског језика за посебне намене, као и психолошко-друштвених и педагошких фактора који утичу на учење страног језика, спроведено је добро конципирано истраживање којим су добијени и квалитативни и квантитативни подаци. Прво истраживачко питање на које је кандидаткиња дала одговор јесте утицај ставова студената о употреби комуникативног приступа у настави енглеског језика на њихове комуникативне компетенције. Самим тим је одговорила на прву постављену хипотезу, а то је да веза између позитивних ставова о употреби комуникативног приступа у настави енглеског језика и нивоа њихових комуникативних компетенција не постоји. Када је утицај психолошко-друштвених и педагошких фактора на комуникативне компетенције студената у питању, кандидаткиња је одговорила на три постављене додатне хипотезе, и то: 1) да мотивација у одређеној мери утиче повољно на комуникативне компетенције студената, 2) да повећана анксиозност у одређеној мери утиче негативно на комуникативне компетенције студената, и 3) да употреба стратегија приликом учења енглеског језика у већој мери утиче повољно на комуникативне компетенције студената. Кандидаткиња је извела јасне закључке на основу претходно описаних и анализираних резултата.

Дисертација садржи све неопходне елементе научног рада и истраживања у области примењене лингвистике, методике наставе енглеског језика и енглеског језика за посебне намене, односно пословног енглеског језика.

III Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области и оцена њене оригиналности

Докторска дисертације Иване Нешић *Развој комуникативних компетенција у настави пословног енглеског језика у високом образовању* представља значајан допринос научној области примењене лингвистике, а посебно области методике наставе енглеског језика за посебне намене, односно пословног енглеског језика. Значај дисертације посебно се огледа у интегрисању квалитативних и квантитативних података добијених мешовитом методом истраживања. Наиме, квалитативни резултати обезбедили су добру основу за креирање курса који би одговарао тренутним и циљним потребама студената, а који се такође може искористити и у будућности у оваквим наставним контекстима. Анализом квалитативних података уочене су бројне доминантне теме које су се јавиле, а на основу којих су донети различити закључци о учењу пословног енглеског језика у високом образовању и из којих произилазе бројне сугестије и препоруке за извођење наставе

пословног енглеског језика и за будућа истраживања. Допринос овог истраживања огледа се и у представљеном моделу на основу ког се могу предвидети комуникативне компетенције студената. Оно што треба нагласити је да се овај модел може примењивати у контекстима где је настава пословног енглески језика у питању и када су у питању студенти у високом образовању. Наиме, постоји велики број истраживања која се баве развојем комуникативних компетенција код ученика који уче страни језик, а значај овог истраживања огледа се и у истраживању комуникативних компетенција ученика енглеског језика за посебне намене у специфичном контексту, односно у високом образовању.

Несумњиво је да добијени резултати указују на оригиналност и значај оваквог истраживања.

IV Научни резултати докторске дисертације, примењивост и корисност резултата у теорији и пракси и начин презентовања резултата научној јавности

Резултати до којих је кандидаткиња Ивана Нешић дошла и закључци до којих је дошла упућују на могућност примене оваквих истраживања и у будућности у области наставе енглеског језика за посебне намене у високом образовању. Кандидаткиња је остварила постављене циљеве истраживања. Анализа потреба тренутне и циљне ситуације ученика енглеског језика за посебне намене успешно је спроведена и детаљно описана што представља први циљ истраживања. Други циљ истраживања такође је испуњен и веза између ставова студената према комуникативном приступу у настави пословног енглеског језика и њихових комуникативних компетенција, као и других психолошко-друштвених фактора (мотивација, самопроцена, анксиозност, стратегије учења страног језика) који утичу на ту везу, детаљно је истражена и представљена.

Резултати до којих је кандидаткиња дошла и закључци који су из њих произашли презентовани су јасно. Уједно, они представљају значајан допринос методици наставе енглеског језика за посебне намене, односно пословног енглеског језика, јер се на основу њих указује на значајне педагошке импликације, као и на правце у којима се будућа истраживања могу кретати када је реч о настави пословног енглеског језика у високом образовању, односно на терцијарном нивоу учења.

V Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Докторанткиња Ивана Нешић објавила је укупно 9 радова (1 рад М24, 2 рада М51, 1 рад М52, 1 рад М53, 2 рада М14 и 2 некатегорисана рада), који се углавном баве наставом енглеског језика за посебне намене. Учествовала је на 3 конференције. Овде наводимо библиографију публикованих радова, уз навођење категорија.

Радови објављени у часописима:

1. Данчетовић, Н., **Нешић, И.** (2017). Акустичка анализа продукције енглеских монофтонга на терцијарном нивоу. *Наслеђе*, Vol. 14 (36): 261-283, UDK: 811.111'342.2:811.163'41, ISSN: 1820-1768
M51
2. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (2017). Insights from students' language learning diaries. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, vol. 5 (3): 529-544, UDK: (657.33:371.311):659.28 ISSN: 2334-9212
M53
3. **Нешић, И.**, Хамидовић, К. (2016). Испитивање ставова студената о раду у групи приликом учења енглеског језика, *Теме, Часопис за друштвене науке*, Vol. 40 (1): 281-299, UDK: 371.311.4:811.111, ISSN: 0353-7919
M24
4. **Нешић, И.**, Хамидовић, К. (2015). Teaching English grammar: efficiency of inductive and deductive approaches – students' perceptions, *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, Vol. XLV (3): 189-205, UDK: 378.147::811.111'36(497.11), ISSN: 0354-3293
M51
5. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (2014). Преводни еквиваленти идиома у двојезичним српско-енглеским речницима, *Радови: часопис за хуманистичке и друштвене науке*, Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци, (20): 139-153, UDK: 811.163.41'373.72(038), ISSN 1512-505
(некатегорисан рад)
6. **Ђокић, И.**, Крстић, Б. (2013). Present Perfect in English and its Equivalents in Serbian, *Folia linguistica et litteraria: Часопис за науку о језику и књижевности*, Институт за језик и књижевност, Филозофски факултет, Никшић, Универзитет Црне Горе. (8): 99-113, UDK: 811.163.4'367.625:811.11'367.626, ISBN 1800-8542
(некатегорисан рад)
7. Боранијашевић, М., **Ђокић, И.** (2011). The influence of learning English on general education, *Academic Journal "Management and Education"*. vol. 7 (4): 158-164, ISSN 13126121

M52

Поглавље у монографији:

1. **Нешић, И.**, Спасић Стојковић, М. (прихваћен за штампу). Insights from students' language learning diaries, У N. Stojkovic (Ed.), *Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context*, Chapter 11, Vernon Press.

M14

Радови објављени у зборницима:

1. Хамидовић, К. **Нешић, И.** (2016). Улога речника у настави превођења на универзитетском нивоу, *Зборник радова Језик, књижевност, значење*, Филозофски факултет, Универзитет у Нишу, 687-700, UDK: 811.111'25:378, 81'33:81'374, ISBN 978-86-7379-409-9

M14

Учешће на међународним научним скуповима:

2017. Међународни научни скуп „Наука без граница“, 21. – 22. септембар, Филозофски факултет, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици: „Значај употребе различитих материјала у настаји енглеског језика као језика струке“

2017. 3rd International ESP Conference and Summer School, 3. – 7. јул, Универзитет у Нишу: „Insights into Students’ Language Learning Diaries“

2015. Научни скуп Језик, књижевност, значење, 24 – 25. април, Филозофски факултет, Ниш: „Улога речника у настави превођења на универзитетском нивоу“

VI Закључак и препорука

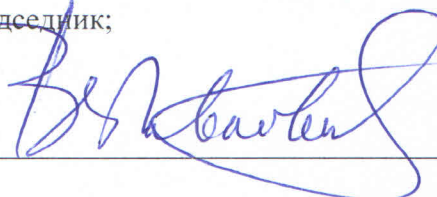
С обзиром на представљени допринос докторске дисертације Иване Нешић, сматрамо да ће њени резултати значајно допринети будућим истраживањима у области наставе пословног енглеског језика у високом образовању. Као што је у ранијем делу извештаја описано, резултати и закључци истраживања дају допринос разумевању односа ставова студената о употреби комуникативног приступа у настави пословног енглеског језика и њихових комуникативних компетенција, као и других психолошко-друштвених и педагошких фактора који утичу на тај однос. На основу свега наведеног, сматрамо да ова докторска дисертација представља оригинални научни рад који даје научни допринос у области методике наставе енглеског језика за посебне намене, односно пословног енглеског језика у високом образовању.

Стога са задовољством предлажемо Наставно-научном већу Одсека за филологију Филолошко-уметничког факултета и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу да прихвате позитивну оцену докторске дисертације Иване Нешић под насловом *Развој комуникативних компетенција у настави пословног енглеског језика у високом образовању* и докторанткињи одобре јавну одбрану доктората пред комисијом која подноси овај извештај.

У Нишу, _____

КОМИСИЈА

1. др Владан Павловић, ванредни професор, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, ужа научна област *Англистичка лингвистика*, председник;

2. др Драгана Спасић, редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, ужа научна област *Англистичка лингвистика*, члан;

3. др Наташа Бакић-Мирећ, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, ужа научна област *Англофона књижевност*, члан.